

kánon való agitációja is, — habár egyelőre csak igen mérsékelt eredménnyel, — merészebben ütötte fel a fejét.

Az antant újból közelebbi kapcsolatokat keres Romániával és a szükséges katonai sikerek feltételezésével bizonyára nem lehetetlen neki Romániával megegyezésre jutni, miután Bratianu kétségtelenül élvezi a korona bizalmát,

habár nincs is meg közte és a korona közt a teljes egyetértés.

De még azok a kevesen is, akik számitanak a szükséges orosz katonai sikerekre,

a gabona betakarítása és a minció-kérdés szabályozása előtt nem várják a döntést. Ez augusztus folyamán lehetséges.

Mi, akik teljes bizalommal tekintünk hadseregeink zászlaira, ezen az időpontra is teljes bizalommal tekinthetünk a jövőnek elébe. Románia dolga hol marad, ha hamisan bizonyul az a számítása, mely ma elölti vezető államférfiainak a fejét.

A régi Szegedről.

— A legendás olcsó világ.

A világháború nagy forgatagában, a harci eseményeken kívül, a legérdekesebbek a közéletmezés, a drágaság hírei. Boldogan emlékeznek még sokan vissza a háború előtti drágaságra, amikor a mostani árakhoz képest, valósággal ajándékba adták az élelmiszereket. De még a háború előtti árakról is „méregdrága” diszitő jelzővel emlékeznek meg azok, akiknek a régi boldog idők olcsósága élnék emlékezetükben. Napoleon idejében született nagyanyáink kedves emléképen mesélgették gyermekkorukban, hogy hajdanában, valamikor réges-régen 1 pengő forintból (illetve három huszából) mi mindent lehetett főzni négy embernek egy napra.

Korabinsky Mátyásnak Pozsonyban 1786-ban németül megjelent „Földrajzi és történelmi Lexikon”-jában tüzetesen leírja, hogy milyen volt az ő korában Szeged, a híres vásárok városa és milyen olcsóság volt Szegeden.

Sokan vannak, akik még az árvíz előtti Szegedet sem ismerik, a közigazgatásilag fejletlen, de anyagiakban igen erős, erkölcsökben romlatlan város akkori hű leírását találják a lexikonban.

Szeged Budától — írja a lexikon — délkeletre 24 mérföldre, Temesvártól északnyugatra 14 mérföldre fekszik. A város tulajdonképpen több községre oszlik, ugymint: a vár, alsóváros, felső- vagy kül-város és a gabona vásártérre (Getreidemarkt). A városi részt *palánknak* (Palanka) is nevezik. Ennek lakosai németek, nincs fallal körülvéve, hanem házai igen jó anyagból épültek, követ nélkül utcái, melyeket a sár miatt palánkkal borítottak be, igen kellemesek. A palánki kereskedővilág, néhány német vaskezeskedő kivételével, görög kereskedőkből áll. A város felől két hidon át lehet a várba járni. A vár és a város között üres tér van. Itt szokták megtartani az állatvásárokat. Magyarok a *felsővárosban* (Obere Vorstadt) laknak s csak néhány német vegyült közéjük, az *alsóváros* (Untere Vorstadt) lakossága azon-

ban szinmagyar. Szeged ötödik községe a gabonavásártér és környéke, az ugynevezett „Kukurutz-város” volt. Az csak egy sor házból állt, ezek mögött voltak a szőlőkertek. (Az a városrész a mai Rókus.)

A város községein kívül a város területéhez tartoznak, Kistelek (Kisch-Telek) és Tápé, valamint a tanyák, szállások (Salásche), majorok. A Tiszának Szegeddel szembeni partján házak épültek. Innen út vezet Szőregig (Sirek). Arrafelé messzeterjedő dohányültetvény húzódik és vaddús, nagy mezőség. A várostól északra és délnyugatra vannak a szállások, ahol a szarvasmarhákat tenyésztik. Innen van, hogy az állatvásárok igen nagy méretűek. A Szegeden nevelt marhákön kívül a Bánáthól is sok marhát hajtának fel a vásárookra.

1773 júliusában nagy vásár volt Szegeden, a vásáron az élő állatok a következő árakon keltek el:

1 pár, első.	ökör, párja	9—9½ mm.	súlyú,	100—110	frt,
” közép	”	8—8½ ”	”	88—98	”
” silányabb	”	7—7½ ”	”	75—84	”
” elsőrendű bányai vontató	”	”	”	95—102	”
” silányabb	”	”	”	50—60	”

Felhajtottak pedig a vásárra 1259 darab elsőrendű, 1015 közép minőségű, 506 silány minőségű ökröt. Egy pár tehén ára 50—60 forint volt.

De aki azt hiszi, hogy csak a vásárokon volt nagy kínálat, nagyon csalatkozik. A lexikon írója egész közönyösen írja az Eldorádó monográfiájába is beillő sorokat, hogy Szegeden a piacon rendkívül sok a szalonna, a dohány és a fa. Hal is tömördek van. A halakat fajta szerint, súlyra árusítják. Alsó várostól mintegy félóránnyira van a viza-fogó telep és a szegediek füstölt halakkal is nagy kereskedést űznek. A szegedi mocsarakban sok a teknősbéka, vadkacsa, vadlúd, száresa, és feketeszalonna (Snepp.)

Ezek után, önkéntelen felmerül a kérdés. mi is lehetett a város akkori jövedelme? Erre is megkapjuk a feleletet. A város „nagy jövedelme” 30,000 forint volt. A Matyér (Morast Matya) kőhidjának vámjaiból 5000 forintot szedett be a város. A város 16160 főnyi lakossága pedig 16359 forint adót fizetett. (Tehát az átlag fejenként alig több 1 forint adónál!! De ez a számárány is kisebb, ha Letmann (Seip) „Utazás Pozsonytól Nagyszébenig” című munkájának a 24000 főnyi lakosságra vonatkozó adatot fogadjuk el, mely adat szerint tehát az adó fejenkénti átlaga legfeljebb két huszas lehetett.)

Megtudjuk még a lexikonból, hogy Szeged lapályos helyein bortermő szőlővidék volt, azonban az itt termett bor, valószínűleg a pincészet ismeretének hiányában, vagy talán mert az itt termett bort hamarosan megitták, legfeljebb husvétig állt el, úgy hogy a borivó szegediek sok jó budai bort ittak még meg a szegedi bortermésen kívül. Szeged malomipara is fejlett lehetett, mert a lóval hajtott malmokon kívül, körülbelül még 20 vízi malom őrlötte liszté a város gabonáját.

Igy szólnak a lexikoníró Korabinsky Mátyás magyarra ültetett sorai a boldogabb időről, amikor még Szeged kis város volt, amikor még nem volt aszfalt, gáz- és villamos világítás, nem volt árúezikut és köztisztasági telep, de volt jólét, gazdagság, husz, liszt és kenyér.

Dr. Lugosi Döme.

A Délmagyarország telefonjai

Szerkesztőség 305.
Kiadóhivatal 81.

Teleszky a háborus kiadásainkról.

— A képviselőház ülése. —

(Budapesti tudósítónktól.) A képviselőház szerdai ülését délelőtt feltizenegykor nyitotta meg Beöthy Pál elnök. Az elnöki előterjesztések után gróf Batthyány Tivadar foglalkozik a hadinyereség adóval és pénzügyi szempontból kritizálja a javaslatot. Rakovszky István a javaslattal kapcsolatban a nagybankokat támadja. A nagybankok polipkarjait csak egyszer kellene elvágni, mind járt meghunyászkodnának. A Hitelbank zsirüzletiről beszél. Sághy Gyula szintén a nagybankok ellen szónokol hosszasan.

A déli szünet után Szász Károly alelnök nyitja meg az ülést. Pallavichiny György örgróf helyesli Farkas Pál azon indítványát, hogy a hadiszolgálatot nem teljesítőket megadóztassák. Mezőssy Béla figyelmezteti a hadügyi kormányt, hogy van egy határozat, amely szerint a hadsereg szükségleteit közvetlen a termelőktől kell beszerezni. Teleszky János pénzügyminiszter válaszolt ezután az elhangzott felszólalásokra. Előadja, hogy a háború kiadásai az első hónapokban 450—470 milliót tetek ki, mely kiadás fokozódott úgy, hogy ma legalább 5—600 millió koronába kerül havonta a háború. Ebbe az összegbe bele van számítva a hadikiadásokon kívül a hadbavonultak családtagjainak a támogatása és a köztisztviselők segélye. A bevételekből fedezhetők a hadikiadások, sőt a köztisztviselők segélyezése is. A háborus kiadások fedezetére szolgál a négy hadikölcsön is és a kibocsátott kincstári jegyek. A központi hatalmak hadikiadásai arányosak, sőt az antant mérlegénél sokkal kedvezőbbek.

Ezután áttért a Ház az interpellációkra. Huszár Károly a nagyarányú élelmiszerhamisításokat teszi szóvá és sürgeti az erre vonatkozó törvény revízióját. Olyan arányban üzik most az élelmiszerhamisítást, amelyenre békében gondolni se mertek. Míg a tejet például békeidőben 10%-kal hamisították, addig most 60%-kal hamisítják. Kéri az élelmiszerhamisításról szóló törvény revízióját. Bárány Imre földmívelési miniszter válaszában kifejti, hogy a háborus idő nem alkalmas a törvény revíziójára; a belügyminiszter és igazságügyminiszter egyébként intézkedett, hogy az élelmiszerhamisítókat a legszigorúban büntessék. A Ház tudomásul vette a választ.

Szabó István a katonák gazdasági szabadságolására vonatkozólag interpellál. Miután a hadügyminiszter nem volt jelen, választ nem kapott az interpellációjára. Bródy Ernő a katonai felügyelet alatt álló gyárak és vállalatoknál lévő állapotok miatt interpellált. Gróf Tisza István miniszterelnök válaszolt az interpellációnak. A bajok orvoslására meg fogják tenni a kellő intézkedéseket.

Álkalmai könyvvásár Várnay L. könyvkereskedésében, Szegeden.

== Az irodalom legnagyobb kincsei rendkívül leszállított áron szerezhetők be. ==